

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.1/2023/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2023. június 27. napján tartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

v é g z é s t:

A testi sértés vétsége miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben Terhelt1 vádlott védőjének a másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. december 2. napján kihirdetett 28.Bf.6650/2022/12. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A Bíróság neve (a továbbiakban: kerületi bíróság) a 2022. február 11-én kihirdetett 22.B.1739/2020/82. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat az ellene testi sértés vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1), (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. Terhelt 2 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1), (2) bekezdés], és őt megrovásban részesítette. Kötelezte Terhelt 2 vádlottat magánvádlót 190.659,- forint büntügyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen Terhelt1 vádlott bűnösségének megállapítása és Terhelt 2 vádlott felmentése iránt bejelentett fellebbezéseket elbíráló Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2022. december 2-án tartott nyilvános ülésen kihirdetett 28.Bf.6650/2022/12. számú ítéletével a kerületi bíróság ítéletét megváltoztatta, és Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1), (2) bekezdés], ezért őt megrovásban részesítette. Az elsőfokú eljárás során felmerült büntügyi költségből Terhelt1 vádlottat 154.725,- forint, a magánvádlót 95.329,- forint megfizetésére kötelezte, továbbá felhívta a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt, hogy Terhelt 2 magánvádló részére térítsen vissza 20.000,- forint lerótt eljárási illetéket. Egyebekben Terhelt 2 vádlott tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] A másodfokú határozat ellen – amelyet Terhelt 2 magánvádló (a továbbiakban: magánvádló) és a jogi képviselője tudomásul vettek – Terhelt1 vádlott (a továbbiakban: vádlott) és a védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

[4] A védő a fellebbezése írásos indokolásában kifejtette, hogy a törvényszék ítélete megalapozatlan, azonban ez a harmadfokú eljárásban kiküszöbölhető. Hangsúlyozta, hogy a kerületi bíróság példásan teljesítette ügyfelderítési kötelezettségét, és – szemben a törvényszék megállapításával – az összes bizonyítékot értékelte, majd ítélete indoklásában részletesen számot adott a mérlegeléséről.

[5] A védő szerint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú bíróságnak valóban lehetősége van az eltérő tényállás megállapítására, azonban ennek összhangban kell lennie minden bizonyítékkal, és a határozata indoklásában számot kell adnia az eltérő tényállás megállapításának okáról; ez jelen ügyben elmaradt.

[6] Álláspontja szerint a törvényszék szemezgetett a bizonyítékok között, ezzel megbontva a kerületi bíróság ítéletének koherenciáját is. A törvényszék a kamerafelvételt a kerületi bíróságtól eltérően értékelte, ugyanakkor ennek során a magánvádló és tanú tanú vallomásainak egy részét figyelembe vette, másik részét viszont nem. Tette ezt annak ellenére, hogy az ítélete [17] bekezdésében kifejezetten a kerületi bíróság hibájaként jelzi, hogy az összes bizonyítékra vonatkozóan kellett volna a bizonyíték-értékelési tevékenységét elvégezni.

[7] A védő rámutatott arra, hogy a törvényszék szerint a kamerafelvételen a vádlott ütésre utaló kezének lendítő mozdulata egyértelműen kivehető, ehhez képest viszont az is megállapítható, hogy maga az ütés nem látható, annak megtörténtét csupán a magánvádló állítja. A törvényszék nem adott magyarázatot arra, hogy e tekintetben miért a magánvádló vallomását fogadta el, noha a lábsérülésével kapcsolatos beszámolóját egyértelműen elvetette. Ugyanez a helyzet tanú következetes tanúvallomása esetében is, amelyet a törvényszék a vádlottat ért támadás tekintetében elfogadott, míg azt a határozott kijelentését már nem, hogy férje nem ütötte meg a magánvádlót; ennek magyarázatával ugyancsak adós maradt. A törvényszék által helyesbített tényállásnak kategorikusan ellentmondanak az orvosszakértői szakvélemények is, amelyek szerint – szemben a magánvádló állításával – a magánvádló két sérülése nem keletkezhetett ugyanabban az időben.

[8] A védelem szerint a vádlott bűnösségének megállapítása nem bizonyítékokon, hanem feltételezéseken alapul, a törvényszék a bizonyítékok között önkényesen válogatva építette fel döntése indoklását. Ez alapján viszont a vádlott cselekvősége nem állapítható meg.

[9] Mindezekre tekintettel a védő indítványozta, hogy az ítéltábla a részben megalapozatlan másodfokú ítéletet a Be. 624. § (2) bekezdése alapján változtassa meg, és a vádlottat a testi sértés vétsége miatt emelt vád alól mentse fel.

[10] A védő a nyilvános ülésen előadott perbeszédében ismertette a fellebbezés írásos indoklásában foglaltakat.

[11] A vádlott felszólalásában is tagadta a terhére megállapított bűncselekmény elkövetését, és röviden megismételte az eljárás során előterjesztett védekezésének lényegét.

[12] A vádlott javára bejelentett fellebbezések nem alaposak.

[13] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontjának I. fordulata alapján – figyelemmel a Be. 762. § (1) bekezdésében foglaltakra is – a harmadfokú eljárás lefolytatásának törvényes feltételei fennálltak, ugyanis a másodfokon eljáró bíróság a kerületi bírósággal ellentétes döntést hozott, amikor az első fokon felmentett vádlott bűnösségét állapította meg.

[14] A harmadfokú eljárásban az ítéltáblának a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai szerint felül kellett bírálania a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, illetve azon rendelkezését, részét, amelyet a kerületi bíróság ítéletének a sérelmezett döntéssel összefüggő felülbírálatára eredményezett.

[15] A Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján az első- és másodfokú eljárást egyaránt felül kellett bírálni.

[16] Az ítéltáblának vizsgálnia kellett, hogy fennállnak-e a kerületi bíróság és a bírósági eljárás ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdés szerinti hatályon kívül helyezésének és a büntetőeljárás megszüntetésének a feltételei, továbbá történt-e az első- vagy a másodfokú bírósági eljárásban a Be. 608. (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértés, amely – a megvalósulás bírósági szintjétől függően (elsőfok vagy másodfok) – a Be. 625. § (2) és (3) bekezdései alapján a bíróság vagy a kerületi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, egyben az abszolút eljárási szabálysértést megvalósító bíróság új eljárásra utasítását indokolják.

[17] Az ítéltábla az ügyiratok tartalma alapján nem észlelt olyan okot, amely a büntetőeljárás megszüntetését indokolná.

[18] Az első- és másodfokú eljárásban nem történt a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértés: a kerületi bíróság és a bíróság az ügy elbírálására hatáskörrel, illetékességgel rendelkeztek, törvényesen voltak megalakítva, az ügy első- és másodfokon történt elbírálásában kizárt bíró nem vett részt, nem került sor tárgyalásnak vagy nyilvános ülésnek olyan személy távollétében történő megtartására, akinek a törvény szerint jelen kellett volna lennie, továbbá a kerületi bíróság és a bíróság ítéletének indokolása a határozataik rendelkező részével egyező [Be. 608. § (1) bekezdés a-d), f) pont, Be. 625. § (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés].

[19] A védelem által hivatkozott indokolási kötelezettség részbeni teljesítése a Be. 609. § (1) bekezdésében és a (2) bekezdés d) pontjában megjelölt ún. relatív eljárási szabálysértésként lenne értékelhető, amely – figyelemmel a már felhívott Be. 625. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakra – a harmadfokú felülbírálat során nem alapozza meg a bíróság

ítéletének hatályon kívül helyezését. Egyébként a törvényszék maradéktalanul eleget tett az ügydöntő határozatra és a bűnösséget megállapító ítéletre vonatkozóan a Be. 561. § (3) bekezdésében, illetőleg a Be. 564. § (4) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettségének.

[20] A vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tények – a nyilvános ülésen közölt adat alapján – annyiban szorultak helyesbítésre, hogy a vádlott professor emeritus címmel rendelkező nyugdíjas.

[21] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan. Jelen ügyben a törvényszék ítélete nem szenved megalapozatlansági hibában.

[22] A törvényszék a másodfokú eljárásban okszerűen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a kerületi bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan, mivel a megállapított tényállás ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetőleg a kerületi bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. E részbeni megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint csakugyan kiküszöbölhető volt a bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján, részben eltérő tényállás megállapítása útján.

[23] A törvényszék által is felhívott EBH 2019.B.9. számon közétett határozatában a Kúria kifejtette, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, a felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem a felülmérlegelés tilalma alá esik, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, abban az esetben, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vagy a bűnösnek kimondott vádlott felmentéséhez vezethet. A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Például nem mondhatja azt az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, továbbá nem egészítheti ki, illetve módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás (vallomásrész) alapján. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított tények megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában eljáró másodfokú bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték. A másodfokú eljárásban az eltérő bizonyíték-értékelés (felülmérlegelés) tilalmának általános érvényű elve azt jelenti,

hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hiteltérdeklőségéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.

[24] A törvényszék az ítélete [12] bekezdésében okszerűen állapította meg, hogy a kerületi bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokról hiányosan adott számot, azokat nem teljes körűen értékelte, továbbá a bizonyítékokból nem a logika szabályainak megfelelő következtetéseket vont le.

[25] Jelen büntetőügyben – a személyi bizonyítékok mellett – lényeges objektív bizonyítékot képezett a videofelvétel tartalma, ennek azonban a kerületi bíróság láthatóan kevés jelentőséget tulajdonított. A bizonyítási eszköz tartalmi ismertetésekor mindössze azt rögzítette, hogy a felvételen hallható a vádlott és a magánvádló hangja, illetőleg az látható, hogy a telefon kamerája közelít a vádlotthoz, majd a felvétel a vádlott felfelé irányuló mozdulatát követően hirtelen megszakad (*elsőfokú ítélet 7. oldal 3. bekezdés*). Ehhez képest a kerületi bíróság az ítélete indokolásában két oldalon keresztül foglalkozott a közvetett bizonyítékokkal: magánvádló sérüléseiről láttelepet kiállító orvos tanúvallomásával, az igazságügyi orvosszakértők szakvéleményeivel és szakértő neve orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozatával. Nem állítható, hogy a kerületi bíróság egyáltalán ne értékelte volna bizonyítékként a videofelvételt, de azt kizárólag a vádlott sérelmére elkövetett, nem pedig a terhére rótt cselekmény tekintetében látta felhasználhatónak (*elsőfokú ítélet 9. oldal 1. bekezdés utolsó két mondata*). Ez mindenképpen téves és iratellenes következtetésen alapul, ugyanis a videofelvételen a magánvádló ütésre utaló mozdulata egyáltalán nem volt látható, ugyanis ennél a pontnál a felvétel a történéseket értékelhető módon nem rögzíti.

[26] E körülményekre tekintettel a törvényszék okszerűen járt el, amikor a kerületi bíróságnak a videofelvétel tartalmára vonatkozó megállapításait kiegészítette. Az ítéltábla a videofelvétel alapján úgy ítélte meg, hogy e körben a törvényszék ítéletének [16] bekezdésében írtak is további helyesbítésre és kiegészítésre szorultak: Terhelt1 vádlott felfelé irányuló mozdulattal – helyesen – a *jobb* kezét lendítette Terhelt 2 magánvádló felé (miközben a bal kezében tartotta a mobiltelefonját), illetőleg nem csak a magánvádló hangjának elcsuklása hallható, hanem *nyögő hangja* is; ezt egyébként a törvényszék maga is rögzítette ítélet [20] bekezdésében. A magánvádló az eljárás során soha nem hivatkozott arra, hogy a vádlott a mobiltelefont tartó kezével ütötte meg, márpedig az a videofelvételen látható, hogy a telefon a vádlott bal kezében van. A vádlott teste lendületének iránya is azt támasztja alá, hogy a vádlott a jobb kezével ütött. Az ítéltábla utal arra is, hogy a vádlott maga sem vitatta azt a körülményt, miszerint a bizonyos nyögő hang nem tőle származik. A vádlott kezének alulról felfelé irányuló mozgása folytán – figyelemmel a közöttük lévő távolságra is – az ütés a magánvádló mellkasát érhetette el, amely összhangban van a magánvádlónak a bordáját érintő sérüléssel kapcsolatban tett vallomásával, a 2019. elkövetés napja az esti órákban készült fényképfelvétellel és a 2019. orvosi látogatás napja kiállított orvosi láttelepkel. Ezért a törvényszék ítélete [17] bekezdésében helyesen következtetett arra, hogy a vádlott megütötte a magánvádlót, még ha a videofelvételen konkrétan nem is látható, amint az ütés eléri a magánvádló mellkasát.

[27] E mozdulatnál a vádlott jelen lévő felesége, tanúl tanú – videofelvétel tartalma szerint – háttal állt, ebből következően arról a tényről nem tudott hiteles bizonyítékot szolgáltatni, hogy a háta mögött haladó férje megütötte-e az őket követő magánvádlót. Annak

viszont nem volt akadálya, hogy a tanúnak a vádlott sérülésének körülményeiről tett tanúvallomása bizonyítékként kerüljön értékelésre.

[28] Nem tekinthető a bizonyítékok közötti „szemezgetésnek” az sem, hogy a törvényszék a magánvádló vallomásának a bordaívét érintő sérüléséről szóló részét fogadta el, azt ugyanis az egyéb bizonyítékok (különösen a videofelvételen látható vádlotti mozdulat, az orvosi látlelet) is alátámasztották. A lábán keletkezett sérülés vonatkozásában tett vallomását a törvényszék az ítélete [18] bekezdésében helyesen vetette el, mivel annak kétséget kizáró bizonyítására a három nappal később készített fényképfelvétel nem volt alkalmas, szakértő neve orvosszakértő a vádlott és a magánvádló összesen három sérülésének egyidejű keletkezése lehetőségét kizárta, továbbá a fényképfelvételen látható sérülést az orvosszakértők egyezően friss sérülésként detektálták, miként azt a kerületi bíróság az ítélete 8. oldal 1. bekezdésében megállapította.

[29] A magánvádló terhelő vallomását – szemben a kerületi bíróság álláspontjával (*elsőfokú ítélet 8. oldal 1. bekezdés*) – nem teszi aggályossá az a tény, hogy a garázdaság miatt indult büntetőügyben gyanúsítottként történt kihallgatásakor hivatkozott először az őt érintő bántalmazásról, illetőleg ezt követően kereste fel az orvost látleletért. Ez a körülmény arra is utalhat, hogy a 2019. elkövetés napja történt esemény során kifejezett provokatív magatartást tanúsító magánvádló (a vádlottat és feleségét – szorosan mögöttük haladva – még akkor is követte, amikor ígéretet kapott a közgyűlési jegyzőkönyv átadására, a mobiltelefonjával folyamatosan videofelvételt készített róluk) a kölcsönös bántalmazás miatt – függetlenül az általa készített fényképfelvételektől – nem kívánt büntetőeljárást indítani, azaz nem feltétlenül akart sértettként fellépni. Amikor őt 2019. kihallgatás napja gyanúsítottként kihallgatták, az őt ért sérülésről azonnal beszámolt, amelyet utóbb fényképfelvétellel és a 2019. orvosi látogatás napja kiállított orvosi látlelettel is igazolt. A kérdéses orvosi irat kapcsán az ítéltábla szükségesnek tartja annak kiemelését, hogy tanú2 László a látleletben kifejezetten rögzítette, hogy a magánvádló a 2019. elkövetés napja elszenvedett bántalmazás során keletkezett sérülései kapcsán kereste fel, így értelemszerűen az orvos nem friss sérüléseket írt le, függetlenül szakértő neve orvosszakértő tartalmi kifogásaitól.

[30] Mindezekre tekintettel az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján a törvényszék az ítélete [13] bekezdésében túlnyomórészt okszerűen és helyesen egészítette ki a kerületi bíróság által megállapított tényállást a vádlott cselekvőségére vonatkozó tényekkel. E körben a ténymegállapításai – a korábbiak írtak szerint – mindössze annyiban szorultak pontosításra, hogy a vádlott a *jobb* kézzel ököllel ütötte meg a magánvádló mellkasának jobb oldalát, egyidejűleg mellőzi annak rögzítését, hogy a vádlott ütésre használt kezében mobiltelefont tartott. A jobb kézzel történő ütest nem cáfolhatja a magánvádló sérülésének helye (jobb bordaív), a fényképfelvétel alapján a sérülés nem teljesen a mellkas oldalsó részén keletkezett, és szakértő neve orvosszakértő is hosszanti irányú vérbeszűrődést írt le.

[31] A kerületi bíróság által megállapított, illetőleg a törvényszék által kiegészített tényállás a fenti helyesbítéssel megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathű és helytelen ténybeli következtetésektől mentes, így azt az ítéltábla is irányadónak tekintette a másodfokú ítélet felülbírálata során [Be. 619. § (1) bekezdés].

[32] A törvényszék a kiegészített tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére. Azzal, hogy a vádlott a kezével szándékosan megütötte a magánvádló mellkasát, akinek ennek folytán nyolc napon belül gyógyuló sérülése keletkezett, a cselekménye csakugyan tényállásszerű. A bűncselekmény jogi minősítés törvényes.

[33] A vádlott által megvalósított bűncselekményt a törvény két évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A szabadságvesztés tartamának meghatározásánál a Btk. 80. § (2) bekezdésében írt szabály irányadó, amely alapján a középérték 1 év szabadságvesztés.

[34] A törvényszék helyesen értékelte enyhítő körülményként a vádlott büntetlen előéletét, az életkorát és az időmúlást. A vádlott terhére kell figyelembe venni a testi épség elleni bűncselekmények köztudomású elszaporodottságát, e tekintetben a bűnösségi körülmények kiegészítésre szorulnak. Ennek ellenére is az ítéltábla osztotta a törvényszék álláspontját a tekintetben, hogy a büntetési célok a legenyhébb intézkedéssel, a Btk. 64. § (1) és (2) bekezdései szerinti megrovással is elérhetők. A vádlott cselekménye valóban olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása szükségtelen.

[35] A bűnügyi költség viselésével és az eljárási illeték visszatérítésével kapcsolatos rendelkezések törvényesek.

[36] Ezért az ítéltábla a Be. 620 (1) bekezdésének II. fordulata szerint nyilvános ülésen a fellebbezésekkel támadott másodfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – a törvényszék által megállapított tényállás kisebb pontosítása mellett – helybenhagyta.

[37] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, ugyanis a rendes jogorvoslati rendszer kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés korlátlan, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Németh Nándor s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. december 2. napján kihirdetett 28.Bf.6650/2022/12. számú ítélete – Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.1/2023/6. számú határozata folytán – 2023. június 27. napján jogerős.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke